

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Hit és tudás.

gy eszmében megbomlott kor, melyben kételkedés tartja fogva a lelkeket, mindenkor bőven termő talaja volt a reakciónak. A reakció pedig vagy politikai vagy társadalmi; amaz fölülről jön, ez alulról terjed fölfelé. A kettő közül az utóbbi mindig a veszedelmesebb. Az orvostudomány rég kimutatta az összefüggést, mely bizonyos pathologikus tünetek és a nyomokban fellépő kórállapot között létezik; az emberiség történetének fejleményei fényesen beigazolják, hogy ennek a hasonmását a társadalmi életben is megtaláljuk. Valahányszor a társadalom ideális alkotásainak irányelveit elveszti vagy megtagadja, mindannyiszor lezuhan a khaoszba és áldozata lesz a szepertisztikus törekvéseknek. **E törekvések hatása első sorban mereven elkülönült és egymást kizáró világnézetek felállításában nyilatkozik, és amennyiben magát érvényre tudja emelni, előtűnne annak, amit társadalmi reakciónak szoktunk nevezni.**

Mintha világegyetemi tényezők körbenforgó utat szabtak volna az emberi eszmék fejlődési menetének, oly határozott következetességgel tér vissza egyik másik bizonyos időben oly tájakra, melyeket már több ízben megfutott. Rég elmúlt harcok küzdelméi, melyekkel a történelem leszámolni vélt, koronként újból felviharzanak. Bizonyos idők és ugyanazon rúgok mozognak. A felekezeteknek elnyomatásuk feletti panasza (melyik nem teszi?); a társadalomnak a közszabadság megszorítása iránti óhaja; konzervatív irányú politika szükségének vitatása: ki hitte volna, hogy az az elkopott verki, melyből e hangok rég kiveszni látszottak, korunkban is megtegye a maga szolgálatát? De ez nem elég; hogy a koncert teljes legyen, újabb időben megszóllattatták azt a sípot is, mely a hit és tudás közötti ellentétéről oly lélekemelő danákat tud dözölni.

A társadalmi végromlást, az erkölcsök súlyyodását a tudományok rovására írni: mindig kedvenc foglalkozása volt **egy bizonyos osztálynak.** Pedig elismerni, hogy bizonyos eszmék legalább is oly idősök, mint az ész, mert az abszolút igazságot megismerni, kívül esik az emberi fölfogás határain. Minden ismeretünk saját emberi lényegünk kinyomatát viseli magán; minden amit tudunk és mit igaznak tartunk, csak megismerő tehetségünkre való tekintettel, lehet igaz vagy bizonyos. Fölfogásunk tehát akár a hit, akár a tudás dolgában egyaránt anthropocentrikus vagyis emberszerű. Ezen az alapon egyesítve találjuk mind kettőt: ettől elszakítva, egyiknek se lehet értéke.

A harc, mely a hitet a tudással szembe állítja, egyébként rendszerint az erkölcs terén vívatik. És itt nem kisebb mérvben találkoznak a fogalmak szándékos összeharásával. A tudomány tanait erkölcssteleneknek mondani nem kevesebb, mint a hit tételeit képtelenségeknek állítani. Hamis következtetéseket levonni pedig a rossz akarattal az egyikből ép úgy sikerül, mint a másikból.

Valamint annak idején a polgári szabadság, testvériség és egyenlőség nagy eszméi, melyek a legnemesebb szellemek agyában születtek, mi-

dőn lassanként a nép alsóbb rétegeibe is leszártak, ott csak annyiban gyűjtöttak, amennyiben felremagyarazva, az emberi természet nemtelenebb vágyainak és ösztöneinek hizelegtek: úgy a természettudományok rohamos előrehaladása folytán kifejezett egy némely, magában véve eléggé idealistikus és erkölcsileg is nemcsitő világnézet is, mihelyt a tudósok szűk köréből az élet piacára kilépett, demoralizáló hatást keltett.

Ezt elismerjük; de kinek juthatna eszébe ezért magát a tudományt felelőssé tenni? Aki e tanokat igazán érti; ki a gondolkodás nehéz munkája után jut e nézetekhez; ki azokat összesmereteinek integráló részévé tette: azt, ha a hit szempontjából meg nem nyugtatják is, erkölcsileg többé-kevésbé bizonyára emelni fogják. Az igazság utáni törekvés, a tudomány terén és bármely téren is, erkölcsi motívumok szolgálataiban áll. A legkiválóbb tudósok, kik a legmerészebb teoriákat állították fel, saját életükkel dokumentálták, hogy a tudomány nemcsak hogy nem helyezkedik ellentétbe a moráltörvénnyel, hanem, hogy az erkölcs legnemesebb rúgóit épp a tudomány képes kifejezni leginkább.

Megengedjük azonban, hogy **az emberiség erkölcsi nevelésének nagy munkájában a tudomány vezérszerepe nem lehet hivatva; e szerep a vallást illeti.** A kulturfejlődés legmagasabb pontján is a tudomány mindig csak kevés számú avatottak birtoka marad; a nagy tömeg nem illetetik általa. Az újkor munkásembere szellemileg nem igen áll fölötté középkori elődének. Az emberbarát nagyban óhajthatja, hogy a műveltség bizonyos mértékének minden ember-társa részesévé lehessen; bár magában e problema megoldása épp oly nehéz, mint a népnyomor egyik másik fájának végleges elenyészése. Az igazi tudós a saját világnézetéből is fog mindenkor annyi erkölcsi elvet meríthetni, hogy az általános erkölcsi renddel összeütközésbe ne jöjjen; nem úgy a közönséges ember. A nagy tömegnek csakis a vallás szolgálhatja az erkölcsi elveket. Minden vallásnak törekvése oda van irányítva, hogy az embert jobba tegye, hogy erkölcsi minőségét kifejtse, hogy nevelje legyen az erényben, támasza az élet küzdelmében. A vallások lényege erkölcsi tanokban foglaltatik. Hogy ezeket lehetőleg hozzáférhetőkké tegyék, a különböző vallások alapítóinak figyelme mindig oda volt irányítva, hogy tanai minél egyszerűbbek és minél közérthetőbbek legyenek. És épp ebben rejlik a vallásnak minden időközön túl fenmaradó, hatalmas konzervatív ereje. Hiában harsogjatók a fülebe: »és mégis mozog!« jogos öntudattal kiáltja vissza: »és én mégis állok!« E tekintetben tehát a vallásnak nagyfontosságú szerepe van, valamint azonban a tudománynak is más tekintetben. Mindkettőnek az embernevelés a célja; nem lehet tehát oktalanabb valami, mint e kettőt egymással szembe állítani. Érzelem és értelem az emberi ének két sajtáságos megjelenése; az a hit, ez a tudás birodalma; ezeket egymással ellentétbe hozni, annyit jelentene, mint az emberi lélek egységét megbontani.

Pozsonyi Béla.

Közgazdasági érdekeink.

II.

Széchenyi Pál miniszter szavai mindenkit csak megerősíthettek annak helyességéről, amit multkor mondtam. Mezőgazdaságunk sokoldalú kifejtése, az ipar s kereskedelem érdekeinek szemmel tartása mellett, oly jelszó, elv, melyért nincs mit szégyenleniök a magukat ily irányban agráriusoknak vallóknak. A középirtokosok érdekei szoros kapcsolatban állanak a nemzeti érdekekkel. A mezőgazdaság helyes, a gazdákra előnyös üzése iránt tájékoztatást nyújtani s munkálkodásukat segíteni: az államnak feladata. Ily értelemben Széchenyi is agráriusnak vallja magát.

De nem szabad e pártolásnak az összeség érdekeit sérteni, azaz nem lehet az államnak egy osztály érdekeit gyámolítani úgy, hogy ekkor a többiek többé-kevésbé mellőzöttségben részesüljenek. A kis és középirtokosok érdekeinek támogatása az összeség érdekein belül: így elfogadják az agrarizmust Széchenyi is.

A határvonalnak meg kell lenni, mert különben az ipar s kereskedelem rövidülhetne meg.

Osztályérdekeket istápolni — bármennyire szükséges is — csak addig lehet, míg a harmonia az egészben nincs veszélyeztetve.

Gf. Széchenyi miniszter felelt gf. Károlyi Sándornak a hitelszövetkezeteket illető aggodalmaira.

A hitelintézetek ügye, mely hivatva van a kis és középirtokost olcsó pénzhez juttatni alacsony kamatláb mellett, ha helyesen intéztetik el, úgy nagyot fog lendíteni a gazdák során, kik így sokszor az uszoras körmei között keresnek menekülést — egy időre; mert ha egyszer ide kerül valaki, úgy nemsokára azt veszi észre, hogy: egy dénár, két dénár, kendnek semmi se jár.

Csak nézzük meg, hogy mily sikert mutatnak fel már eddig is a vidéki önszegélyző egyletek, a mezitlábos bankok, (amint őket csúfolják).

Ezért hatásukat: erkölcsi s anyagi tekintetben.

Elismerést érdemelnek ez ügy vezetői, kiknek bizonyára sok érdemük van abban, hogy az ily önszegélyző-szövetkezetekkel bíró falvakban s városokban oly szépen halad az anyagi jólét, az emberek takarékoskodnak, ha megszorulnak kaphatnak olcsó pénzt . . . stb.; s a mi fő, erkölcsi hatásuk is van s ez a takarékosággal járó koromázási hajlam mérseklése.

Ezt csak melleleg jegyzem meg, annak megvilágítására, hogy mily sok függ a hitelintézetek szervezésének elintézésétől.

Gróf Károlyi Sándor kifejtette ma is tervét, vidéki hitelintézetek szervezése és ezeknek egy-egy megyei s aztán egy országos központi pénzügyintézettel való összeköttetését illetőleg.

Az ezen terv ellenesei felhozzák a pénzügyintézeteknek sokasága folytán a pénz drágulását; a kezelés költségeit stb.

Széchenyi miniszter mindezekre megjegyzi, hogy addig, míg ez irányban az eszmék teljesen tisztázva nem lesznek, nem fog hozzá a terv részletes kiviteléhez.

S ezt helyesen teszi, ha tekintetbe vesszük, hogy mily hátrányai lehetnek ez ügy helytelen irányban való elintézésének.

Hangsúlyozza a miniszter azt — amit mult cikkünkben említettünk — hogy: „a gazdasági rendszert meg kell változtatni és a cereáliák termelése mellett az állattenyésztést is fel kell karolni és a tevékenységet a mezőgazdaság más terére is ki kell terjeszteni.

Már a képviselőház mostani tárgyalásaiban előreveti árnyékát a vámterület kérdése.

Közös vagy önálló vámterület?

Pro és kontra igen sok érv hozható fel.

Egy azonban bizonyos, hogy míg Magyarország érdekei a közös vámterületen belül érvényesíthetők, addig ezt határozottan pártolnunk kell.

A Tisza kormányról senki sem fogja feltételezni, hogy az, ha érdekeink ezen belül keresztül nem vihetők, rögtön javaslatba nem fogja hozni az önálló vámterületet.

Hiszen, hogy jelenlegi helyzetünkön sokat kell segíteni, azt senki sem tagadja, de azt meg Apponyi gróf is elismeri, hogy Magyarország érdekei érvényesíthetők egy Ausztriával kötött helyes vám szerződés keretén belül is.

Már most, valamint nem tartjuk jelenlegi gazdasági helyzetünket Eldoradonak, úgy be kell vallanunk, hogy, ha sikerülend a vám szerződés beható megvitatása után a rák nézve feltétlenül szükséges lényeges módosításokat keresztülvinnünk, — máresak a szabad kereskedelemnél fogva is — helyesnek tartjuk az Ausztriával való vámközöséget.

S ha csak az osztrák gyárosok rák nézve nem előnyös kedvezményeit s az indirekt adók behajtása körüli viszásságokat emlitem, úgy már is jeleztem két pontot, melyeket illetőleg kormányunk bizonyára lépéseket fog tenni s a parlament segélyével keresztül is vihetni.

Ne gondolja senki, hogy mi a közös vámterület túlbuzgó magasztalói vagyunk; mert ismerjük a határt, a melyen túl okvetlen érvénybe fog léptetettetni az 1867. XII. t. c. adta jogunk.

A közép európai vámunió kérdése is szóba hozott.

Ennek helytelenségén ugyan nincs mit vitakozni azon egyszerű oknál fogva, mert ebbe se Németország se Franciaország beleegyezni nem fogna s az óriási versennyel szemben minden állam — így mi is — csak úgy cselekedhetik, hogy segédkezet nyújt a termelőnek a verseny folytán megöcsült termelvényeknek haszonnal való előállítására iránt; e célra pedig egy államnak sincs szüksége a másikra.

Olesón, a lehető legolcsóbban kell termelnünk, erre törekedjék minden gazda, ennek lehetőségét iparkodjék minden erejéből elősegíteni az állam.

És aztán mint Pulszky mondta: s erényen munkálkodva s takarékosan kell élünk.

Mert bizony a farsangi lukszus s gazdasági válság nem éppen jól illenek össze.

Zomborban, 1885. évi január hó 21-én.

Balogh Ernő.

Hirek.

A m. kir. igazságügyminiszter Aschinger Ferenc óbecsei kir. járásbíróját aljegyzőt az úvidéki kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Az antiszemitizmusról s a kath. klérus politikai mozgalmairól nyilatkozik Haynald Lajos kalocsai bibornok-érsek megyéje papságához intézett bűntörvényében. A következőkben idézzük e nyilatkozatokat: Az antiszemitizmus, mert erről van szó — a mint ez sok helyen garázdálkodik s a zsidó nép ellen támasztott és sokszor az erőszakoskodásig vitt ellenszempontban nyilatkozik — minden igaz és lelkes papja a magyar hazának méltán kárhoztatja, jól tudván, hogy mindannyian azon vallásnak szolgálatában állunk, mely a szerzetet jelvényét hordja zászlaján; s hogy mi még akkor és ott is, a mikor és a hol bizonyos ártalmas kinövésüket lenyesni, eltávolítani és büntetni kell, nem arra vagyunk hivatva, hogy a bűntető Isten ostarát kezeljük, hanem inkább, hogy a javító isteni kegyelem és könyörületeség szellemét képviseljük. Igen, minden józan papja a hazának lelkeiben meg van győződve, hogy a zsidó nemzet egyesével ellen ily módon intézett erőszakos támadásokat szorgosan és szentül kerülni kell: sőt meg van győződve, hogy ugyanazt kell tartania azon a különféle üldözések durvább alakjában megjelenni nem látszó antiszemitikus törekvéseiről is, mint amelyről szintén csak annyit tudhatunk előre, hogy honnét indul meg s milyen a kezdete: de hogy hol fog megállapodni s mivé fog fajulni a népszűrésben s akkor ha a fékezhetetlen emberi indulatok szító tüze társul melléje — azt előre megjövendölni bizonyára senki sem képes. És hasonlóan kénytelenek érzem magamat szólani főmegyei papságomról azon rosszalando pártmozgalmakra nézve, melyekről a hírlapvilág egy részében a magyar kath. klérus vádoltatott; előbb ugyan megjegyezve, hogy én azon politikai szabadságot, melyet a magyar alkotmány s hazai törvények e hon minden polgárának, tehát a kath. egyház szolgáinak is épp úgy, mint egyéb vallásfelekezettek papjainak biztosítanak, még azon egy-két kivételen esetben is tisztelt tudtam, midőn az azzal való mérsékelt s a papi állással éppenséggel nem megférhetetlen élés eltérő volt azon politikai magatartástól, melyet az egész ország szemláltára s egész életemen keresztül szigorú következetességgel enmagam tanusítottam, s a hozzám tartozók által tanusítottam. És ha találkoztak egyesek, a kik ezen alkotmányos jog élvezésben a paphoz illő mérsékletet nem mindig tartották szemük előtt és ellene talán szóval is, tettel is vétek: ezen egy-két esetet is csak azon kivételek közé számíthatom, melyek minden tekintetben, minden országban s minden nyilvános szereplésben mutatkoznak szoktak; de a melyek azért egy testület működésének jellemét lerontani, megbélyegezni és kárhözatosnak feltüntetni nem képesek.

Pályázat. A bajai állami tanítóképezdénél kértési állásra pályázat van hirdetve.

A kiállítási országos bizottság részéről figyelmeztetnek mindazok, kik a térdijnek esedékessé vált első harmadrészét a magyar országos bankhoz, mint a kiállítás pénzkezelésével megbízott intézethez mindaddig le nem fizették, — a térdij megfizetésére, visszavonhatatlanul, utolsó határidőül f. év jan. 31-ike tüzetet ki.

A magyar szent korona országai vöröskereszt egyletének Zombor városi választmánya az alapszabályok 25-ik § értelmében, f. 1885. évi február hó 2-án délután 3 órakor a városháza kistermében közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgyai: 1. Az előző évi számadás megvizsgálása és a pénztárnoknak adandó felmentvény. 2. A folyó évi költségvetés. 3. A választmány egy harmadának kisorsolása és a kisorsoltak helyeinek újbóli betöltése. 4. Netáni indítványok. Zomborban, 1885. évi január hó 20-án. Az elnökség.

Közgyűlésre meghívó. A zombori önkéntes tüzoltó-egylet tagjai folyó évi február hó 1-én dé. 10 órakor a városháza nagytermében tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívattak. Targysorozat: 1. A főparancsnok évi jelentése. 2. A pénztárnok évi jelentése. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Alparancsnoksági állás szervezése. 5. Élet és baleset-biztosítás. 6. Zászlókérdés. 7. Egyéb előforduló tárgyak és indítványok. 8. Tisztújítás. Kelt Zomborban, 1885. évi január hó 20-án. Dr. Wolf, főparancsnok.

Február 1-én tartja az olvasókör tisztújító közgyűlést.

O-Sztapárról írják: Az új előjárók sokat ígérték a választóknak, de úgy látszik keveset fognak adni, mert már az első fontosabb intézkedésük a felolvasó örök felfogadása által tapintatlanságot tanusítottak, mivel oly egyenetlen alkalmazták, akik minden más egyébre, csak öröknek nem alkalmasak. Újév óta községünkben a lopások gyakran ismétlődnek. Legutóbb Volity Száva helybeli birtokos kárára udvarból 22 drb anyabirkát hajtottak el. — Abity Tósa községi kir. adószedő lovait is elakarták lopni, de a gazda észrevette a tolvajokat s midőn ezek az udvarból kihaltak, az utcán egy felelős öre ismeretek s a szavakkal „itt van egy ör lopjuk el ötet“ utánna iramodtak — csak kevés híja volt, hogy a szegény felelős ört el nem lopták — mit ez lábai gyorsaságának köszönhet. A községhez teljesen dülékeny állapotban van, tetejének nagy részét a szél elhordta, fala nedves s a szobákban szokatlan bűz uralg, több utazó hivatalnok, kik községünkben elfogatott váltottak s egy két percre az irodába betekintettek, csodálkozásukat fejezték ki a fölött, hogy a jegyzői személyzet oly egészségtelen irodában dolgozni kénytelen. De talán a tavasszal megkezdődik már az új község építése, ámbar az új előjáróknak mint észrevehető, ez sincs nyükre, mert mint beszélük, ők azt is megígérték, hogy új községüket építeni nem fognak, mert ez felesleges, hanem gazdálkodási szempontból majd csak a régit kijavítatják, holott szakavatlanabb egyének beismertik, hogy az már kijavításra nem való. A volt előjárókról egyebet, mint panaszt alig lehet hallani, pedig bátran állítható, hogy e községnek oly erélyes, tapintatos és jóra való előjárói, mint a lefolyt 3 évben még alig voltak. Ha valamely volt előjáró a törvényt valóban megsértette volna, vagy

hanyagul teljesítette volna kötelességét: bizonyára kiderítették volna azt a panaszosok, de egyesek pusztá szavai után rágalmozásokat terjesztési csunya dolog. Van e községnek egy-két tehetősebb polgára, kik élvezetüket lelik abban, ha a nép közé konkolyt hinthetnek; nem ártana, ha megtanulnák, hogy az emberi társaságra nézve azon bűnök a legveszedelmesebbek, melyek a gyanakodás s a béke felszine alatt növekednek. Nem tanusítja semmi inkább a nedveiben osz lásnak indult társadalmi szövetséget, mint ama síma bűnök serege, melyek ellen törvény és büntetés nincsen. A mostani előjáróság pedig sokkal helyesebben cselekedne, ha nem engedné magát befolyásoltatni egy-két nyugtalanító s a felsőbb hatóságok intézményeit félremagyarázó polgártársától, hanem előleitől példát véve, derék községi jegyzőnkkel karöltve végeznék ügyeit s szem előtt tartaná, hogy csak ott állandó a törvény, hol szegény-boldog annak sikerén fáradoz s nem ott, hol félrevonultan a közügytől, jobb időket siratva, egymás sérelmeit panaszolják. Egy ósztatári lakos.

Árverés. Janics Novák 3309 frtra becsült ingói január 30-án.

Utcáinkon a különben örvendetes hóesés következtében bizonytalan a járás; mert a háziurak, nem lévén szigorú ellenőrzés, elengedik maguknak a járóka tisztántartásának gondját. Hát még, majd ha elkezd a tetőkön lassankint olvadozni a hó, ami eltart rendszerint egy-két hétig, milyen kellemes lesz a nyakunkba csepegtető hóvíztől sáros járókán ide-oda támolyogni? Mert nálunk van ugyan építészeti és szepítészeti bizottság, hanem nincsen erélyes közeg, aki legalább a főbb utcák háztulajdonosait rászoritná arra, hogy házuknak utcai részét lássák el esőfőgő csatornával. Oly általános hiány ez városunkban s annyira hátránya a köztisztaságnak, közlekedésnek, sőt egészségügynek is, hogy valóban lekötőtelően a rendszerető lakosságot, aki ez iránt lendítene valamit.

Figyelmeztetjük a rendőrséget a hókihordókra. Ezek a kocsisok megrakják a szekeret s menetközben lassacskán folytonosan túrják lefelé a havat, úgy, hogy a rakodmány felét utcahosszant leszóriák. A városban a sáranyagot szaporítani fölösleges és bizonyára tilalmas is.

Színészeink megérkeztek, és tegnap csütörtökön tartották az első előadást. Közlebb bővebben.

Február 7-én a helybeli sz-rb olvasókör helyiségeiben s annak javára társas közvacsora tartatik. **A r. k. iskolaszék** csütörtökön reggel ülést tartott; melynek érdemele a következő: 1. A rendes tanítónéknak fizetés emelés iránti folyamodványa figyelembe vehető nem volt; ellenben az ideiglenes tanítónók javadalmazása 250 frtról 300 frtra emeltetett. 2. Czinkler Gyula tanítónak a gondnok teendőjéért 50 frt jutalomdíj szavaztatott meg 3. Dorotics szállási tanító ellen fegyelmi vizsgálat rendeltetett, Batori János hitelmező ellen pedig az igazgató kihallgatás megjítésére utasított az iránt, hogy a nevezett indokolatlan s bejelentetlen óramulasztásait igazolja.

Színházi műsor. Szombaton január 24-én adatik az első operette: Kertészleány, Lecoco dallamos és bíreves műve, fényes kiállítással. — Vasárnap adatik itt először: Csicsóné, a legjobb énekes nép szimf. Hétfőn kezdődik a kisbérlet. Ezen bérletben a legújabb és legválogatottabb darabok adatnak elő. — Szinlapokra bérletben egész idényre 1 frtért nyugta mellett a szinlaposztónál és a színházi pénztárnál.

Folyó hó 15-én éjjel Moholon özvegy Sándor Ignác szül. Bor Kata saját lakásán ismeretlen tetes által megszurattott s másnap meghalt, fivére Bor József mintegy 65 éves öreg, másnap a járásbírósi vizsgálóbíró által a község házában letartóztatott, erre a letartóztatott neje és 17 éves András fia — kétségbeesésük folytán egy kamrába felakasztották magukat — e dologban az a rejtélyes, hogy a fia a kamra padozatán egy párnán fekvé, anyja pedig ugyanazon kamrában selyem kendőjénél fogva felakasztva lógott. A boncolás kiderítette, hogy a fia is akasztás következtében halt meg, noha nyakán a kötelék nyomot kivéve kötelék nem találtak; megfoghatatlan hogy öreg beteges anyja hogy vehette le a kötelékről, mert a fiun netaláni esés zúzódásai nem találkoztak — most az apa újra elfogatott. — O Kánizsán majdnem hasonló eset történt, f. hó 19-én virradóra, Buczó Mihály saját nejét megfojtotta s magát azon szobába hol neje halva feküdt felakasztotta.

Sztanisicson özv. Fischer Antalné szül. Lang Borhala, életének 102. évében, mint Sztanisics községnek legidősebb asszonya a napokban jobblétre szenderült. Hílt temetést 4 gyászoló fia, 22 unokája, 42 dédunoka és 1 ükunokája siratja.

A sztanisicsi takarékpénztár mult évi számadását 19600 forint bruttó nyereséggel zárta le és tartalékalapját már 20000 frtra emelte 11 évi sikeres fennállása óta. A befizetett 100000 frt alapötökére (a kiadások levonásával) 15—16% os osztalék van kifizetésre helyezve. Ezen szép eredmény, az intézet gondos igazgatójának, lelkiismeretes és szorgalmas tisztviselőinek főérdeme; mert főcéljuk: a szolid és emberséges eljárás.

Úvidéken az ideai farsangot a nőegylet táncfűzéréjével f. hó 10-én nyitotta meg, melynek tiszta jövedelme 216 frt 91 kr.

A „Vadászkürt“-höz címzett szálloda nagytermében Zomborban, f. 1885. évi február hó 1-én Herceberger Sándor zártkörű polgári bált rendez. Jegyek előre váltva 80 kr, este a pénztárnál 1 frt. Kezdeté 8 órakor.

Kulán az „állandó műkedvelői társaság“ az ott időző Szatmáry-féle szintársulat több tagjának közreműködésével jótékony célú műkedvelői előadást tervez. Eddigi megállapodás szerint „A falu rossza“ című népszimű fog előadni.

A zombori korcsolya egylet szerdán este a polgári kaszinó helyiségében táncosal egybekötött bankettet rendezett. Már nyolc órakor igen nagy és díszes közönség töltötte be a nagy termet. A vacsora második fogásánál Sándor Béla főispán ur poharat emelt a korcsolya egyleti tagokért és a korcsolya egyletért, mely immár 10. éve terjeszti a nemes sportot. Dobák Béla kir. ügyész ur az egyesület elnöke, a főispán urra emelte poharát. Barthol József ur az al-

elnökre, dr. Rátai József urra; majd Dobák a díszes vendégkoszorú hölgyei egészségéért üritette poharát. A kedélyes vacsora után rákezdődött a még kedélyesebb tánc. Az első négyest 53 pár táncolta. A ritka sikerű mulatság 4 órakor hajnalban ért véget.

A cs. és kir. 23-ik, 6-ik és 86-ik számú gyalogezredek hadkiegészítési kerületeiben az 1885-ik évi ujoncozásnak sorrendje. A 23-ik gyalogezrednél: Almáson március 2, 3, 4, 5, 6 és 7-én. Baján március 9, 10, 11, 12, 13 és 14-én. Zomborban március 27, 28, 30, 31, április 1 és 2-án. Apatinban április 7, 8, 9, 10, 11 és 13-án. — A 6-ik gyalogezrednél: Úvidéken március 5, 6, 7, 9, 10, 11 és 12-én. Palánkon március 14, 16, 17, 18, 19, 20 és 21-én. Hódsághon március 23, 24, 26, 27 és 28-án. Kulán március 30, 31, április 1, 2, 7 és 8-án. Zsalyán április 11, 13, 14 és 15-én. Titelen április 17, 18 és 20-án. — A 86-ik gyalogezrednél: Zentán a szolgabírósnál március 14, 16, 17, 18 és 19-én. Zentán a városnál március 20, 21, 23, 24 és 26-án. Óbecsén március 28, 30, 31, április 1, 2 és 3-án. Topolyán április 8, 9, 10, 11, 13 és 14-én.

Petrovosszellón f. hó 18-án a helyi „kath. olvasó-egylet“ táncvigalmat rendezett, mely alkalommal a nagyvendéglőnek csúfolt kis házban, mely egyébként a rögtöni szükséghez képest egy kissé renováltott, a népből tengernyi sok közönség gyűlt össze. Maga a táncvigalom, noha majdnem mindannyian a földművelő osztályhoz tartoztak, a legnagyobb rendben folyt le, jele, hogy népként a felvilágosodás útján szépen előre halad. A 30 kros személynkénti belépőjegyek után bejött összesen: 57 frt, kiadás: 22 frt 34 kr, maradt az egyleti könyvtár javára tiszta jövedelem: 34 frt 66 kr. Felülfizettek: N. N. 70 kr, Popovics Jenő 1 frt 10 kr, Korponai Máttyás 40 kr, Kiss Sándor 20 kr, Balogh György 10 kr, Mezei Lajos 10 kr, Ekkert Gyula 20 kr, Nagy Máttyás 20 kr, Popovics Vazul moholi lakos 70 kr, Zagoricza Lázár 70 kr, Balassa Albert 30 kr.

Az országos vöröskereszt egylet titeli főkeje által f. hó 18-án rendezett táncestély fényesen sikerült. A rendezőség, élén a kedves és mindenki által közösen tisztelt Szabó Mihályné elnökönőnagyságával, mindent elkövetett, hogy a táncestélyt a nemes cél nagyszerűségéhez méltón sikerültte tegye. És valóban díszesebb mulatságra alig emlékezünk még ama szép időkből is, midőn Títel kis közönsége egy szív egy lélek volt és testvéri szép egyetértésében nagysoká felejtethetlen egységes mulatságokat rendezett. Az estélyen részt vett hölgyek közül álljon itt a futtában összeállított névsor: Szabó Mihályné, Baderliczané, Barryné, Eckertné, Gáznerné, Janicsné, özv. Joanoviczné, Kreszticsné, Leticzné, Miklyuseviczné, Dr. Nagy Kálmáné, Nagy Pálné, Nikolics Szvetizlávne, Nikolics Szimóné, Neimonné, Wucseticsné, Springerné, Zahné, Fazekas Eleonóra, Galette nővérek, Nikolics N., Jakob Emma, Jankovics nővérek, Miklyusevics k. a. Zsalyáról, Pécis Zsófia, Wachtel Flóra k. a. és sok mások. — A polgári olvasó-egylet f. hó 24-ére tervezett bálja halálomás szerint február 7-ére halasztott.

Heindhofer Róbert urnak a „Bácska“ 3. számában jelzett és a zombori állami főgymnasium részére tett ajándéka a következő darabokból áll: I. Újabb pénzek a) ezüst. Corvin Máttyás 3 db 1464-ből; II. Máttyás 2 db 1614-ből; I. Lipót 8 db 1673, 1685, 1689, 1693, 1697, 1698, 1699 és 1791-ből; I. József 1 db 1711-ből; III. Károly 1 db 1712-ből; Mária Terézia 2 db 1752-ből; II. Ferenc német császár 1 db 1795-ből és mint olasz királynak 1 db 1802-ből; I. Ferenc József osztrák császár 1 db 1851-ből; VI. Sándor pápa 1 db 1494-ből; II. Miksa bajor választó 1 db 1700-ből; I. Miksa bajor király 1 db 1806-ből; II. Miksa bajor király 1 db 1854-ből; III. Zsigmond lengyel király 4 db: 2 db 1587-ből, 1 db 1593 és 1 db 1613-ből; Bethlen Gábor erdélyi fejedelem 1 db 1626-ből; Zsigmond Ferenc aust. főherceg 1 db 1665-ből; V. Keresztély dán király 2 db 1655-ből; VII. Frigyes dán király 1 db 1848-ből; Rudbertus salzburgi érsek 1 db 1691-ből; Frigyes Vilmos porosz herceg 1 db 1674-ből; II. Frigyes porosz király 1 db 1749-ből; I. Vilmos porosz király 1 db 1866-ből; I. Vilmos német császár 1 db 1874-ből; Frigyes (a jó) meklenburgi herceg 1 db 1771-ből; II. Mahmud török sultán 1 db 1808-ből; kereszties háború (francia) érme 1094-ből; XIV. Lajos francia király 1 db 1639-ből. b) réz. IV. Béla király 1 db 1235-ből; I. Lipót 1 db 1704-ből; I. Ferenc német császár 1 db 1765-ből; Mária Terézia 1 db 1763-ből; II. Ferenc német császár 2 db 1807 és 1812-ből; V. Ferdinand magyar király 1 db 1848-ből; I. Ferenc József olasz király 1 db 1849-ből; Magyar kir. váltópénz 2 db 1849-ből; Velencei köztársaság 1 db 1478-ből; Sztaniszló lengyel király 1 db 1792-ből; Francia köztársaság 1 db 1793-ből; Károly Tivadar bajor főherceg 1 db 1794-ből; Victor Amadé szard király 1 db 1794-ből; I. Napoleon francia császár és olasz király 2 db 1810 és 1804-ből; Frigyes Agost szász választó 1 db 1804-ből; I. Sándor orosz cár 1 db 1818-ből; Abdul Medschid török császár 1 db 1839-ből; György meklenburgi herceg 1 db 1845-ből. II. Régi pénzek. a) ezüst. Antonia család (legis érme) 1 db k. e. 58—31-ből; Vespasianus 1 db k. u. 69—79-ből; Antoninus Pius 1 db 138—161-ből; 1 db barbár, lóval; b) réz. I. Maximianus 2 db 236—304. II. Maximianus 1 db 292—311; Probus 1 db 276—282; Decius Trajan 1 db 249—251; Gordianus 1 db 238—244; Diocletianus 3 db 284—306; I. Constantius 5 db 292—306; II. Constantius 2 db 337—361; Constans 1 db 337—350; Licinius 1 db 307—324; Valeus 1 db 364—374; Elagabalus 1 db 218—222. Radics György, igazgató.

Mihajlovits Stefánia felső-kovili kedvelt tanítónő Szuzán Milorád zolánki földbirtokoshoz nőül menvén, e hó 16-án állásáról leköszönt. Egybekelése e hó 22-én volt Karlócán.

A zentavidéki takarékpénztár-részvénytársaság 60 ezer forint alapötke után 10,145 frt 55 kr jövedelmet húzott. Ebből 4800 frt kerül szétosztásra a részvényesek között, egy 50 frtos részvény után 4 frt osztalék, azaz 8 százalékos jut; 3000 frtot az 1884. év végén az 5353 frtot tevő tartalékalaphoz csatolnak és 1400 frtot egy megállapítandó külön tartalékalaphoz csatolnak és 1400 frtot egy megalapítandó külön tartalékalaphoz fordítanak.

Hirdetmény. A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t. c. 13. §-a alapján felhívunk mindazon védőkötéseket: 1. Kik a hadiszolgálatra mindenkora alkalmatlanok nyilváníttak. 2. Azok, kik az utolsó korosztályban vagy abból való kilépésük után mint hadiszolgálatra nem alkalmasak, az állítási lajstromba visszahelyeztettek. 3. Azok, kik az utolsó korosztályban vagy ebből való kilépésük után a véderőről szóló 1868. XL. t. c. 17. §-a értelmében felmentettek, vagy a 40. §-a c) pontja értelmében tényleges hadiszolgálatból elbocsájtattak. 4. Azok, kik katonai szolgálati idejük eltelte előtt oly testi fogyatkozás miatt bocsájtattak el, mely az illetőt nem tette keresetképtelenné és kinél a testi fogyatkozás nem a katonai szolgálattal teljesítésének következménye. 5. Azon védőkötéseket, kik a törvényszerű szolgálati idő eltelte előtt az osztrák-magyar monarchiából kikötöztek. — hogy a hadmentességi díjra vonatkozó bevételeiket legfeljebb f. é. február hó 28-ig a városi számvivőségnek felelősség terhe alatt beadni el nem mulasztják. — Zombor, 1885-ik évi január hó 20-án. Hauffmann Mihály, polgármester.

Bajai földünk levele a chinai harctérről. Faragó Ödön hazánkfiától ismét érkeztek újabb magánlevelek a francia hajóhad által körülzárt Formosa szigetéről, hol a döntő hadműveletekhez éppen most készülnek a franciák. A két levél, melyet a „Vasárnapi Ujság”-ból közlünk, így hangzik: Tamsui, 1884. okt. 22. A franciák holnapról kezdve Formosa szigetét egészen körülzárolják és minden közlekedést beszüntetnek. Mi, itt élő európaiak, rabok leszünk, a míg a franciák az egész szigetet el nem foglalják. Szörnyű nehéz napjaink voltak e hó 1-től kezdve. A franciák — tévedésből — házaikat majdnem rommá lötték. Lakásomba és hivatalomba több bomba esett, de szerencsére akkor nem voltam ott. Hét napi bombázás után a franciák partra szálltak, de nagy veszteséggel visszaverettek. A feldühödt chinai katonák a francia elesetteket iszonyu módon megsonkították. Annnyiban sajnáljuk a franciák akkori legyőzését, mert most ismét újból kezdik a harcot, s mi megint veszélyben leszünk. — Tamsui, 1884. nov. 16. Megírom ugyan e levelet, de mivel nem tudom, hogy a franciáktól bezárt kapu mikor nyílik meg ismét, azt sem tudom, hogy egy vagy négy hó múlva tehetem e majd fel a postára?! Nem épen irigylésre méltó existenciá ez a miénk: ide vagyunk zárva már közel egy hó óta, anélkül, hogy élelmi szereinket megújíthatnók. Ha bármi kis jármű is ki akar szökni a kikötőből, a franciák rá gyúznak s kénytelen visszatérni. Hogy itt semleges fehér bőrűek is tartózkodunk, kik nemcsak kényelmet nélkülözünk, de olyan veszélynek is ki vagyunk téve, hogy a fellázadt nép által kardra hányhatunk: azzal a jó franciák édes keveset törődnek. Courbet tengernagy decretálja a körülzárolást s időt se hágy arra, hogy távozhasunk. Ezt nevezik aztán civilizált államhoz illő eljárásnak! A chinaiak különben elég illően viselik magukat. Érttem persze a katonákat, mert a békés polgárokat a francia ágyúk szerénytelen lövegei mind megugrasztották. Künn a tengerparton sátrak alatt töltik idejüket, várva a franciák tetszését, hogy partra szálljanak. Noha nem tanácsos most európai ördögnek köztük mutatkozni, én, érteve nyelvüket, csaknem naponként köztük sétálok. Legtöbbnyire udvariasan üdvözölnek, de néha durván utámn kiáltják a „yángkjéjtá” (idegen ördög) címet. Egy ízben csendesen ballagva, mögöttem sebesen közeledő lépteket hallok. Hátrafordulva, egy nagy, izmos katonát fegyver nélkül pillantok meg, ki nevemen szólítva, jobb kezének mutató ujját szájába fogja s azt erősen kezdi szivni. Észrevettem, hogy mimikával akarja tudtomra adni, hogy neki szivarra van szüksége. Cigaretta tárcám véletlenül nálam volt, három darab papirszivarkával. Mársnak érdemes hadfia be sem várva a kínálást, ügyesen marokba kapta mind a hármat s szó nélkül odább állt, csakis ujjainak ópiumtól illatos nyomait hagyva maga után. Ilyenféle epizódok szakítják most félbe az egyhanguságot. Persze a nagy nap még ezután fog következni, csak azt nem tudjuk, hogy mikor. A franciák katonákat várnak hazulról, az pedig a távolság miatt nem könnyen megy. Ugy lát szik, hogy Ferry ur elszámította magát: 15 páncélhajóval rá akart ijeszteni a chinaiakra és csak most, hónapok múlva látja be, hogy itt valódi hadsereg kell.

A száj- és körömfájás járvány terjedésének megakadályozása tárgyában a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi január hó 10-én 1599. sz. a. a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz: Mult 1884. évi 50241. és 59759. számok alatt kelt rendeleteimmel ismételt felhívom a közönség figyelmét az országban felmerült száj- és körömfájás járványra és nyomatékkal hangsúlyoztam, hogy a szóban levő felette ragályos kór megakadályozása céljából a vonatkozó rendeleteket a legpontosabban hajtsa végre. Ennek dacára a beérkezett jelentésekből sajnosan kell tapasztalnom, hogy ezen betegség a várt mértékben szünni nem akar. Mithogy ezen körülményt a legelső sorban annak kell tulajdonítanom, hogy a baj leküzdése körül az 1859. évi állatjárvány szabályzat 62. és következő szakaszai nem a kellő eréllyel vétetnek alkalmazásba, felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletem vételétől számított 30 nap alatt a rendelkezésére álló összes szakértők segítségével a marha-, juh- és sertés állományának egészségi állapotát vizsgálta meg, ennek eredményét 30 nap letele után ide okvetlenül jelentse be, ebbeli jelentésében elsorolva egyúttal azon intézkedéseket is, melyeket a betegség széthurocolásának megakadályozására életbe léptetett. Ez alkalommal még arra kívántam a törvényhatóságot figyelmeztetni, hogy jelen rendeletem mikénti fogantatását s egyáltalában az egészségügynek mikénti kezelését a központból kiküldendő közegeim által legközelebb minden esetre ellenőriztetni és felülvizsgáltatni fog.

Lehetnek-e törvényhatósági tisztviselők közgazdasági bizottságokban közgazdasági előadók? Egy előfordult eset alkalmából ezen kérdésre vonatkozólag a belügyminiszter kimondotta, hogy a törvényhatósági tisztviselőknak a közgazdasági bizottságokban közgazdasági előadókká kinevezése a jó közigazgatás érdekében mellőzendő, mert a közgazdasági tisztviselők teendőinek az utolsó években bekövetkezett nagymérvű

felszaporodása kizárja annak lehetőségét, hogy ezen tisztviselők rendszeres munkássága a szorosban hatáskörükbe utalt hivatalos teendőikön kívül, ezeknek kisebb nagyobb mérvű elhanyagolása, tehát a közigazgatás érdekeinek helyet nem fogható sérelme nélkül, bár mely más téren igénybe vétessék. — Egyébiránt a közgazdasági előadókna a dolga nem valami sok, mint azt a vele járó sovány javadalom is mutatja; tehát alig hiszük el, hogy hivatalmunkasztaí panasz nélkül ellenük utólag az összeférhetlenség kimondatnék.

Az apatini dalár-egyesület saját pénztára javára január hó 24-én a „Magyar koroná”-hoz címzett vendéglő helyiségeiben táncocál egybekötött dalestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Belépti jegy személyenkint 60 kr. Kezdeté fél nyolc órákor.

Magyar vasutak igazgatóinak értekezlete. A m. kir. államvasutak elnöke alatt a magyar vasutak igazgatói f. hó 13-án értekezletet tartottak, melyen többek között a következő fontosabb ügy tárgyalatott. 1. A német birodalmi tanács javaslata az üzletszabályzat 50. § 3 ik pontjának megváltoztatására. Ezen cikk ugyanis azt tartalmazza, hogy azon esetben, ha a fél a fuvarlevelen utirányt nem ír elő, a továbbiak a feladó kockázatára a vasut által a belátása szerint legkedvezőbb uton eszközözendő, míg a tervbevett módosítás ily esetben a teljes felelősséget a vasutára hárítja.

Izgatók. Árki László, Varga János, Kálmán János és Lengyel István könyvkötősegédek a múlt évi augusztus hónapban a zsidóellenes zavargások aatt Szabadkán több helyen „üsd a zsidót” feliratú papírt ragasztottak ki. A budapesti törvényszék e miatt okt. 2-án Árki Lászlót 2 és fél évi fegyházra, Vargát és Kálmánt 6—6 havi, Lengyelt 2 heti államfogházra ítélte. A kir. tábla III büntetőtanácsa ez ítéletet megsemmisítette és új tárgyalást rendelt el, mivel annak idején dr. Gruber Lajos védőtgyvéd helytelenül értesítetvén a tárgyalási határnapról, a fővádlott védő nélkül maradt.

Bérletjegyek. A magyar állam vasutak a s déli vasut közt létrejött megállapodás szerint, ezentul a budapest-zákány-károlyváros-fiumei vonalra (ide érteve a budapest-sz-mélypályaudvar kelenföldi vanaárszt is) szóló éves bérleti jegyek foznak következő mérsékelt áron kiadni: I. osztály 280 frt, II. osztály 220 frt. Ezen jegyek kiadása a m. kir. államvasutak városi menetjegy irodájában (Budapest, Mária Valeria utca, Hungária-szálloda) valamint a cs. kir. szabadalm. déli vasut üzletigazgatóságánál (Budán) történik.

Az állam részére eladni szándékolt egy éves menesikók bejelentésének határideje február hó 1-én lejár. Figyelmeztetnek tehát azok, akiknek egy helyen legalább négy darab, jó származásu, erős csontu, szabályos testalkatu 1884-ben született csikójuk van, s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli ajánlatukat a földművelés miniszterium országos lótenyésztési osztályánál szóval vagy írásban jelentsek be, minthogy a vásárló biztosok kiküldése ekkor már megkezdetvén, a később történő bejelentéseket nem lehet figyelembe venni.

Hirdetmény. Az 1885. évi közmunka összeírasi lajstromok 1885. évi január hó 20-tól bezárólag február hó 3-ig a városi számvivőségnek közszemlére kitéve lesznek, megjegyeztetik: hogy mindenki az öt vagy másokat illető tételekre nézve netáni észrevételeit a fent kitett idő alatt a városi tanácshoz beadhatja. Az elkésve beadott felszólalások figyelembe vétetni nem fognak. Zombor, 1885. január 12-én. Donoszlovits József főszámvévő.

Felhívás Magyarországi bortermelőihez. Az 1885. évi országos kiállítás borászati csarnokában levő hét borkóstoló fülké egyenkint 6 frt havi általány összegért bérbé adatik. A fülkék egész idenyre vagy egyes hónapokra is kibérelhetők, szintugy több kiállító is jogositva van egyúttal egy fülkét bérbé venni. Elsőbbség azon termelőké, kik az újabb szőlőművelési módokat alkalmazzák: újabb szőlőfajokkal foglalkoznak és a világgpiacra alkalmas borokat termelnek. Felhívunk az összes bortermelő kiállítókat, hogy ajánlataikat s ezenkívül a kimérésre szánt borból két-három palack bort annak feltüntetése mellett, hogy mely évbéli és milyen fajta borokat kívánunk kimérni, továbbá, hogy a kimérendő borból mily készletük van ugy annak kijelölésével, hogy mely időszakra óhajtanak fülkét bérelni, 1885. évi február hó 1-ső napjáig az orsz. kiállítási bizottsághoz (Budapest, városliget) nyújtsák be.

Gymnáziumi tanár lehet-e ügyvédjelölt? Csernus Gerő végzett jogász, jelenleg fehértemplomi m. kir. állami gymnasiumi tanár, aki a megyénkbeli ellenzék számára a választási kampány alatt több nekik való politikai verselményt írt, a temesvári ügyvédi kamarához kérvényt adott be, melyben az ügyvédjelöltnek lajstromába kérte magát felvétetni. A temesvári ügyvédi kamara folyamodó kérelmét — összeférhetlenség miatt — megtagadta. A kamara e határozatát a m. kir. Curia a mult héten helyben hagyta, indokul azt hozván fel, hogy az 1874. évi 34. törvénycikk 5. §-ának kedvezménye csak „jogtanárookra” alkalmazható, a joggyakorlatnak pedig másokra nézve, ugyanazon szakasz értelmében, kizárólagosnak kell lenni.

Rendőri hírek. Kolompár Boris lopással vádolt, ismeretlen tartózkodású, bajai illetőségű cigányfő nyomozandó s feltalálás esetén a legközelebbi királyi ügyészséghez kísérendő. Termete közép, 20 éves, arca gömbölyű, himlőhelyes, szemei sárgák, haja fekete, szemöldöke fekete, orra tompa, szája szabályos, fogai épek. — Klock Andrásné vaskúti lakosné istállójából dec. 18-án éjjel egy 5 éves, fehér szőrű, 40 frt és egy 9 éves, szintén fehér szőrű, 40 frt értékű tehenet elloptak. — Varga János dautovai lakostól járlat hiánya miatt egy 139 cm. magas, fekete paripa, 8—9 éves, hátán fekete foltok, h. j. combján ismeretlen bélyegnyom, bitangságba vétetett. Esetleges árverése 1885. január 25-én lesz. — Zoric József vaskúti lakostól, járlat hiánya miatt, egy világos pej paripa, csillagos homlokú ló, bitangságba vétetett. Esetleges árverése január 25-én lesz. — Hedrich József csataaljai lakostól, járlat hiánya miatt, egy fehérszőrű, jegytelen tehen bitangságba vétetett. Esetleges árverése január 25-én lesz. — Stolics Lázár goszpodincei lakos, egy 7 éves, kékes h. b. P G bélyeggel, egy

7 éves szőke h. b. S. bélyeggel ellátott ökörről szóló s Csúrogh községe által 1658/1883. és 1659/1883. számok alatt kiállított marhajárlatait elvesztette. — Déronya, Vilová és Csúrogh községek hivatalos pecsétjüket, Priglevica-Szent-Iván község jegyzői hivatala, Zenta város kapitányi hivatala pedig a ló- és marhajárlatokra használni szokott pecsétjét megújította. — Csik István békova-pusztai csészől egy 8 éves deres csödör és egy 8 éves pej kanca, lőjárlat hiányában bitangságba vétetett a zombori szolgabíró által. — Csantavér község határában dec. 17-én egy férfi hulla találtott. Körülbelül 38—40 éves, nagysága 160 cm., haja szőke, szeme kék, orra egyenes, tompult, szája rendes, fogai szélesek, bajusza szőke, ruházata: egy barna színű, ócska felső kabát, egy alsó kabát, fekete posztóból, egy sárga, barna csikos, rongyos mellény és fekete ing, egy lilaszínű nyakkendő, egy pár rossz cipő, világos színű vékony pantalon és egy pár vászon kapca. — Keresztes János baracska lakos, a részére 1884. évi június 30-án 37. sz. alatt kiadott községi bizonyítványát elvesztette. — Riesz Adám szilbási lakostól mult december 13-án éjjel 3 zsák búzát 12 frt értékben, ismeretlen tettesek elloptak.

A kulai ipartársulat közgyűlése.

A kulai egyesült ipartársulat rendez évi közgyűlését Rác György elnöke alatt 1885. január 18-án tartotta meg, melyen 149 iparos vett részt, a szolgabírószág részéről Szűcs Mihály tb. szolgabíró volt jelen. A közgyűlésnek két neveztes tárgya volt: Egyik az ipartársulatnak, ipartestületté való átalakulása; a másik, az ipartársulat által Szerbia és Bulgáriába kiküldött Sch. N. ipartársulati tag jelentéstétele, uti tapasztalatairól.

Elnök megnyitó beszédében összehasonlítást tett az 1872. évi VIII. és 1884. évi XVII. törvénycikk között, megemlítvén, hogy az utóbbi sem olyan, hogy iparosaink várakozásait kielégítés, noha elismeri, hogy egyedül törvényhozással nem lehet az iparosok jöbbletét biztosítani, de azért lehetett volna azon kézműiparról amely csak néhány évtized előtt hazánkban egy polgári osztály büszkesége volt, sőt ezen osztályt teremtette és boldog meglepégedett helyzetbe hozta; azon kisiparról mely kifejtett szorgalma által ezeltől szép vagyoni állásba jutott s hazánk sorát vezető jobbjaiknak erős támaszul szolgált, akként gondoskodni, hogy a szakértelem szűkebb korlátok közé szorítottassék, hogy a mihonnan hazánkba beözönlő iparcikkek terjesztése ellen a hazai ipar védelemben részesüljön, s hogy végre az országos vásároknak tulságos szaporítása helyett, a már meglévő amugy is jelentéktelen vásároktól az engedély megvonassék; azonban mindez elmaradt.

Másrészt azonban konstatalja hogy az új ipartörvény módot nyújt az iparosoknak, ott ahol lehet, testületek alakítása után számos bajnak elháríthatására, a harmadik fejezet A) B) és C) pontjai alatt igen fontos teendőket ruház az iparosokra, s kétségtelen is hogy az iparhatóság megbizottaknak, amennyiben az elsőfoku iparhatóság részéről kellő támogatásban részesülnek, alkalom van adva ugy az iparosok között eddig nélkülözött rend helyreállítását és szakértelem megszerzését biztosítani, valamint azon hiányok és bajokról amelyek őket közel érintik, a magas kormányhoz fölterjesztést tehetni.

Ezeknél fogva elnök az ipartársulatnak melegen ajánlja, hogy egyújonan most alakítandó ipartestületté olvadjon; ezt téve, vegye által az ipartársulatnak 1800 forintnyi többnyire készpénzben levő vagyonát, válassza meg a törvényben előirt 20 iparhatósági megbizottat a testületi előjárókkal egyúttal, utóbbiakat utasítsa egyúttal hogy az ipartársulat meglévő alapszabályait az új törvényhez módosítsák, ugyanezen 20 tagból álló iparosok és kereskedőkből választandó előjáróság bizassék meg, hogy az átalakított alapszabályokat 14 nap alatt egy általa összehívandó közgyűlésnek bemutassa és elfogadás esetén jóváhagyás végett a magas kormánynak felterjessze.

Elnök Rác György indítványára egyhangulag oly lelkesedéssel fogadtott el, hogy azon ellenpöbára, miszerint az, kinek kifogása volna az ellen, hogy az ipartársulat ipartestületté megalakuljon, jelentkezzék, egy hang sem emelkedett, ugyan így egyhangulag lett megválasztva a következő 20 iparhatósági megbizott: Strasser M. Jakab, Hornyák István, Halacker Ede, Trebitscher Ferenc, Dudás Sándor, Kovácsévits Tódor, Krámer Bálint, Fejes István, Kleiner Gyula, Nierit Béla, Szauer Gábor, Nagy György, Munka János, Zwip György, Krausz Mátyás, Székula Mór, Gubritzky Antal, Farkas Péter, Karch József ifjabb, Vighardt Ede.

Mielőtt a gyűlés más tárgyra tért volna át, számos iparos felállott és azt indítványozta, hogy az ipartestület elnöke már ezen közgyűlésen választassék meg, az elnökségre pedig Rác György kérését fel, ki azonban az ismételt kérésekre is határozottan kijelentette, hogy a jelen viszonyok között az elnökséget elfogadni nem hajlandó. Ennek után K. B. és W. E. iparosok felkérték Rác György urat, hogy fogadjon el legalább a testületnek tiszteletbeli elnökségét, és sziveskedjen ezen minőségben az iparosokat támogatni legalább addig, míg az új alapszabályok átdolgozása után a testület végleg megalakult. Rác György ezen óhajnak engedvén, az ipartestület tiszteletbeli elnökevé egyhangulag kikiáltott.

Következett Sch. N. jelentése, iparredkü szerbiai és bulgáriai utazásáról; a jelentés ér oly terjedelmes, mint érdekes volt. Sz. H. indítványára elhatározottott, hogy az kinyomattassék, Székula Hugó és Nierit Béla tagok megbizattak, hogy a jelentést sajtó alá rendezzék s egyúttal valamennyi ipartestületi szakés megyei lapnak megküldjék. A jelentésből tanulságul előre már annyi felemlíthető, hogy amennyiben az ország több ipartestülete feladatát tűzte ki, kézműiparcikkei kelendőségének biztosítását a kelet felé, azt még ma ha akarja, kevés fáradsággal elérheti, mindazonáltal a nyugoti nagyobb gyárakat és kereskedőket folytonosan figyelemben kísérve, hogy azok előtünk a teret el ne foglalják, a napról napra ezen országokban is tökélesbülő és fejlődő vasuti közlekedés segélyével.

